

Ad *quartum*, turbo affluentium parva fuit, et si magna fuisset, majorem fecisset Virgo fructum, pluribus annuntiando præcursorem Christi jam esse natum, aliisque suis piis sermonibus.

21° COGNATE SUE PRECIBUS SUIS FELICEM PARTUM
IMPETRAVIT.

(Vide verba : ELISABETH, et JOANNES BAPTISTA in
Memoriâle prædicatorum.)

XI

MARLE EX UTERO NATIVITAS CHISTI.

1° AN MARIA PRÆGNANS PEDE E NAZARETH IVERIT
BETHLEEM.

Ascendit in Bethleem. (Luc. II, 4.)—Bethleem, quæ ultra Jerusalem sita erat, ab eaque distabat itinere duarum horarum. Quare a Nazareth in Bethleem iter erat tridui et amplius, quod B. Virgo, prægnans et partui proxima, confecit pede, ut multi pie sentiunt. « Ascendit, ait S. Bernardus serm. in illud *Apoc.* : *Signum magnum apparuit in cælo*, in Bethleem imminente jam partu, portans pretiosissimum illud depositum, portans onus leve, portans a quo portabatur. » Et paulo post : « Sola sine corruptione concepit, sine gravamine tulit, sine dolore filium parturivit. »

2° PEPERIT NATURALITER, PERACTA NATURALI
TEMPORIS AD PARIENDUM USITATI PERIODO.

Factum est autem cum esset ibi, impleti sunt dies ut pareret. (Luc. II, 6.) — Scilicet novem menses a conceptu. Peperit enim non ex lassitudine itineris, sed naturaliter, peracta naturalis conceptionis temporisque ad pariendum usitati periodo. Quare cum Christus conceptus sit die 25 martii, sequitur eum natum esse die 25 decembris; inter utrumque enim intercedunt novem menses.

Nota : Christus natus est paulo post solstitium

hiemale, cum crescere incipiunt dies; Joannes vero Baptista natus est paulo post solstitium æstivum, cum dies incipiunt decrescere; quia, ut ipse ait: *Illum oportet crescere, me autem minui*. Ita S. Augustinus.

Rursum solstitio hiemali halcyones (aves sunt paulo majores hirundinibus) circa mare Siculum ponunt ova, eaque quatuordecim diebus excludunt, ac per totidem dies pacatum est mare, unde nautæ id observant, optantque id tempus, ut secure navigent, teste Plinio lib. X, cap. III; et S. Ambrosio, lib. V, *Hexam.*, cap. XIII. Quare dies halcyonei vocantur dies placidi, sereni, hilares. Ita Christus, noster alyon, iisdem diebus natus est quasi rex placidus et pacificus.

Unde angeli ei accinerunt: *Gloria in altissimis Deo, et in terra pax hominibus*.

Rursum Plinius docet pluviam in solstitio æstivo, et calorem in hiberno portendere uberem frugum messem. Ita pluviam baptismi, lacrymarum et pœnitentiæ adduxit Joannes Baptista; Christus vero calorem gratiæ et charitatis, quibus copiosa fidelium, doctorum, martyrum, virginum omniumque sanctorum messis prognata surrexit.

3° PEPERIT VIRGO, SINE DOLORE ET SORDE,
DIE DOMINICA.

Et peperit filium suum primogenitum, et pannis eum involvit, et reclinavit eum in præsepio, quia non erat locus in diversorio. (Luc. II, 7.) — *Peperit*, naturaliter ut aliæ matres: fuit ergo ipsa vere et naturaliter mater Christi, et consequenter Dei; Christus enim est Deus. Porro B. Virgo magis fuit parens

XVI
57
4

Christi, quam sunt aliæ matres suorum filiorum: nam ipsa in solidum fuit parens et mater Christi, quia ab ea Christus accepit omnem suam substantiam, quam alii non a sola matre, sed etiam a patre accipiunt, ac consequenter amor inter Christum et matrem longe major fuit quam sit inter alias matres et filios, adeoque amor qui inter matrem et patrem dividitur, in Virgine unitus et collectus fuit, quia ipsa tam matris quam patris vicem subivit.

Secundo, sicut ipsa concepit, ita et peperit, manens Virgo; ac consequenter Christus natus est clauso matris utero, eumque nascens penetravit, sicuti radii solis penetrant vitrum.

Hinc, *tertio*, B. Virgo, uti concepit sine concupiscentia, ita peperit sine dolore, sine lassitudine, sine secundinarum fluxu et illuvie aliisque sordibus partus, sine obstetrice. Ita Patres passim.

Fuit ergo Virgo tota alacris et vegeta, atque in Filii amorem et contemplationem absorpta; utpote quæ in singula momenta eum nascentem expectaret, videre et amplecti gestiret. Ita patres et doctores. Vide Suarez. Audi S. Gregorium homil. 26 in *Evang.* « Illud corpus dominicum intravit ad discipulos januis clausis, quod ad humanos oculos per nativitatem suam clauso exiit utero Virginis. »

Porro Christum natum esse die dominica, quæ prima dies fuit mundi, ac consequenter feria sexta, sive die veneris, fuisse conceptum sicut et passum, ex VI synodo, Sophronio, Ruperto et aliis docet Suarez, III part. 9. xxxv, disp. 12, Barradius, et alii; licet noster Salianus Christum natum velit feria sexta, conceptum feria quarta.

3° ET SUMMO CUM GAUDIO.

XVI
57
2
Et peperit filium suum primogenitum. (Ibid).
— Sicut sol per claustrum penetret vitrum, sic
Christus in lucem prodiit clauso virginis utero, ait S.
Basilius, orat. in *S. Nativ. Christi*.

Hinc et B. Virgo ipsa festi *nativitatis* Christi nocte
revelavit S. Brigittæ, ut ipsa refert, lib. VI *Revel*,
cap. 88, dicens: «Cum nascereetur ex me indicibili
exultatione et mirabili *festinantia*, clauso virgi-
nali utero meo prodibat,» atque hujus suæ exul-
tationis sensum tunc B. *Virgo* reipsa communi-
cavit S. Brigittæ. Et lib. VII *Revel*, cap. xxii: «Pe-
peri, ait, sicut nunc vidisti flexis genibus, orando
sola in stabulo. Peperi enim eum cum tanta exulta-
tione et lætitia animæ, quod non sensi aliquod gra-
vamen quando ipse exhibat de corpore meo, nec dolo-
rem aliquem; sed statim involvi eum panniculis
mundis, quos diu ante præparaveram. Quæ quando
vidit Joseph, miratus est eum magno gaudio et læti-
tia, ex eo quod sine *adjutorio* pepereram.»

Et in *Serm. angelico*, cap. xv: «Ipse Deus suam
majestatem inclinavit, de *cælo* descendens in uterum
virginis, non in una tantum ipsius corporis parte
introiens, sed per totum ipsius corpus virgineis vis-
ceribus se infundens, formando sibi honestissime ex
soliis virginis carne et sanguine corpus humanum.
Et ideo electissima illa mater flammanti rubo, sed
læsionis inexperto, quem vidit Moyses, congrue simi-
latur.» Et, nonnullis interjectis: «Quemadmodum
etiam per totum virginis corpus, quando idem Dei
filius concipiebatur, cum sua divinitate introivit;
sic et quando nascebatur cum humanitate et deitate,

velut ex rosa integra odoris suavitas, ita et ipse per
totum ipsius corpus Virginis fusus est, virginali gloria
in matre integra permanente.»

5° QUOMODO PEPERIT MASCULUM.

*Antequam parturiret peperit: antequam veniret
partus ejus, peperit masculum.* (Isai. LXVI, 7.)—Alludit
ad partum B. Virginis: hæc enim «*peperit masculum*»
tum sexu, tum robore, puta Christum, *antequam
parturiret*, id est sine dolore, mora et sordibus par-
turientium, inquiunt Nyssenus, orat. de *Resurrec.* et
Damascemus, lib. IV de *Fide*, cap. xv (qui hæc de B.
Virgine explicant).

Unde Septuaginta vertunt: *Antequam veniat dolor
parturientium, effugit et peperit masculum.* Quocirca
ad litteram partui Christi hæc ita aptari possunt,
q. d. Coetus timentium deum, puta synagoga fidelis et
pia, per B. Virginem peperit masculum, qui deinde
plurimos alios masculos peperit. Rursum synagoga
apostolorum Christum peperit in animis credentium
dum eos christianos, Deumque diligentes effecit; qui
sunt masculi, id est masculo et fortissimo animo,
quales fuerunt martyres innumeri, qui pro fide; vir-
gines invictæ, quæ pro castitate; anachoretæ, mona-
chi, aliique confessores, qui pro virtute et sanctitate
usque ad mortem generose laborarunt et certarunt.

Unus ergo est masculus, ait Ambrosius loc. citat.
quem peperit B. Virgo, quemque Ecclesia parit in
fidelibus: Quia Christus cum iis, utpote suis membris,
unum est corpus, et quasi una persona civilis, et
unus homo. Vide dicta *I Cor.* xii, 12 et 27.

Huc allusit S. Joannes, *Apo.* XII, 1, ubi symbolice loquitur de Ecclesia, quasi muliere, quæ in fine mundi pariet masculos, id est martyres robustissimos, qui cum dracone, id est diabolo et antichristo, dimicabunt usque ad mortem. Hoc ergo masculo notatur mascula populi fidelis contra omnes carnis illecebras fortitudo: « Non enim, inquit Cyrillus, effeminatur mollitie populus Christianus, sensu virili præditus est et juvenili. » Unde constat Christiano nomine et ecclesia matre indignos qui a virili statu in femineas illecebras degenerant.

6° GENUIT PROLEM NOBILISSIMAM, QUÆ INNUMEROS
DEO ET CÆLO FILIOS GENUIT.

XVI
661
1

Dabo eis in domo mea et in muris meis locum, et nomen melius a filiis et filiabus: nomen sempiternum dabo ei quod non peribit. (Isa. LVI, 5.) — B. Virgo, mater et soror virginum, genuit prolem nobilissimam et fœcundissimam, scilicet Christum Dei filium, qui innumeros Deo et cælo genuit filios.

Hinc S. Ambrosius, lib. III, *epist.* 23: « Virgo, ait genuit mundi salutem, Virgo peperit vitam universorum. Sola ergo non debet esse virginitas, quæ omnibus in Christo profuit. Virgo portavit quem mundus iste capere aut sustinere non potest. » Et lib. *de Institut. virg.* cap. XIV: « In virginis, ait, utero simul acervus tritici et lili floribus gratia germinabat: quoniam et granum tritici germinabat, et lili. Sed quia de uno grano tritici acervus est factus, completum est illud propheticum: et convalles abun-

dabunt frumenti; quia granum illud mortuum, plurimum fructum attulit. » *Joan.* XII, 24.

Hic ergo verum est istud:

*Nec genitrice tua secundum ulla parentum est,
Tot bona per partum quæ dedit una sum.*

7° QUOMODO NATUM EXCEPERIT ET ADORAYERIT.

Et peperit..... et pannis eum involvit. (Luc. II, 7.)
— Quærent aliqui quis primus Christum nascentem locus exceperit?

XVI
58
1

Barradius censet fuisse terram sive humum, idque ad hoc, ut Christus nos doceret humilitatem quæ ab humo dicta est sicut et homo: sic enim cæteri infantes nascuntur. Unde Salomon: *Et in similiter factam decidi terram,* ait *Sapient.* VII, 3.

Alii censent Christum primo exceptum brachiis et ulnis matris, idque cum summo ejus gaudio et reverentia; hoc enim talem matrem et talem filium decere videbatur, idque physice erat proclive et obvium, idemque colligunt ex eo quod statim subdit Lucas: *Et pannis eum involvit.* Quare ipsa, ait Franciscus Lucas, suis manibus excepit prodeuntem ex suo utero, tanquam pomum maturum ex arbore delabens, nervo umbilicari sponte ac sine violentia se dissolvente, quemadmodum solvitur maturi pomi caudex, quo arbori adhæret; exceptum manibus provoluta in genua adoravit, adoratum suavissime est osculata, ac deinde involvit pannis ac fasciis. Unde et S. Cyprianus, *de Nativ. Christi*: « Ultero, ait, maturus ab arbore fructus delapsus est, nec oportuit vellicari quod sponte prodibat. »

Pientius et sublimius Franciscus Suarez opinatur Christum, mox ut natus est, ab angelis in brachia matris sanctissima et amantissima fuisse depositum; idem insinuant Nysseus et Geometra in *catena*; hic enim locus erat illi decentissimus, et tam matri quam filio exoptatissimus; inde ipsa filium reclinavit in præsepio.

Denique S. Brigida, lib. VIII. *Revel. cap. XLVII*, insinuat Christum nascentem, sponte sua venisse in manus Virginis matris dulcissimæ, et hoc valde probabiliter et pie credi potest.

Porro, noster P. Ribadeneira, *in festo Nativitatis*: « Traditur, inquit, B. Virginem, mox ut vidit Christum in lucem editum, admirantem Deum humanatum, ac ad carnem infantilem humiliatum, coram eo in terram se prostravisse, atque hisce verbis cum profundissima reverentia ac cordis júbilo eum salutasse: *Exoptatus ades, Deus meus, Dominus meus, et filius meus*; non dubitans se ab eo, licet infante, intelligi; sicque eum adorasse, osculando pedes illi quasi Deo, manus quasi domino, et faciem quasi filio, mox arctissime eum pectori suo admovisse, ulnisque strinxisse.

8° VIRGINI OSCULUM DEI QUADRUPLEX PROPRIE
COMPETIT.

VII
471
2

Osculetur me osculo oris sui. (Cant. 1, 4) — B. Virgini soli osculum Dei quadruplex proprie competit.

Primum est osculum SS. Trinitatis, quo ab æterno præ omnibus hominibus et angelis, Deus pater illam sibi delegit in filiam, Filius in matrem, Spiritus sanctu

in sponsam, ut per eam ejusque filium fieret osculum, id est reconciliatio totius generis humani. Hac de causa prima ipso virginitatis votum Deo nunupavit, ut totam se in corpore et anima Deo dicaret, ac diceret: *Defecit caro mea et cor meum; Deus cordis mei, et pars mea Deus in æternum.* Ps. LXXIII, 26.

Secundum est osculum desiderii et suspirii quo ipsa præ omnibus patriarchis ardentissime desiderabat Verbi incarnationem, ad mundi reconciliationem et salutem. Ipsa ergo quasi mater omnium fidelium et sanctorum, totius mundi salutem mirifice exoptans seraphicis desideriorum ardoribus dicebat: « Osculetur nos osculo oris sui. » Quare cum legeret et ruminaret illud Isaïæ oraculum, cap. VII, 14: *Ecce virgo concipiet et pariet filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel*, exclamabat: Mitte Domine, virginem hanc quæ pariat nobis Emmanuelem: utinam virginem hanc videre! Utinam ejus ancillam fieri merear! Quocirca flagrantissimis hisce desideriiis meruit ipsa *de congruo* Christi incarnationem, imo ejus maternitatem, ut scilicet ipsa una ex omnibus fieret mater Christi, uti docent theologi, et Franciscus Suarez, III *part. quæst. II, art. 10, disput. 10, sect. 8.* Unde S. Gregorius, *in I Reg. 1*: « Meritorum verticem, inquit, usque ad solium divinitatis erexit »; et S. Hieronymus, *epist. 22, ad Eutochium*: « Propone, inquit, tibi Mariam, quæ tanta extitit puritatis, ut mater Domini esse mereretur; » et Anselmus, *de laud. Virgin.*, cap. VIII: « Sanctissima puritas et purissima sanctitas pectoris ejus, omnis creaturæ puritatem et sanctitatem transcendens incomparabili sublimitate hoc promeruit, ut reparatrix perditæ orbis plenissime fieret.

Tertium fuit osculum in Christi incarnatione: tunc

enim spiritus sanctus eam sibi despondit in sponsam, ut in ea et ejus purissimo sanguine formaret corpus Christi, juxta illud Gabrielis archangeli: *Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei*, Luc. 1, 35. « Nonne hoc verbum angeli, ait Rupertus, verbum et sponsio erat jam imminentis osculi oris Domini? » Quare, cum ipsa Spiritui sancto, ad Verbi incarnationem, consensum summa humilitate, æque ac charitate præbuit, dicens: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*, tunc reipsa dixit: *Osculetur me osculo oris sui*, id est; assumet ex me carnem, eamque osculetur et sibi intime uniat filius Dei. Atque, eodem instanti, inoperante Spiritu sancto, in sacro ejus utero peractum est Dei cum humanitate osculum, quo se pax et justitia osculatæ sunt, cum *Verbum caro factum est*. « Profecto, ait Rupertus, anima tua liquefacta est ut dilectus locutus est, scilicet Deus pater locutione admirabili, locutione ineffabili, eum substantiam Verbi sui, cum illo amore suo Spiritu sancto, tuæ menti, tuo ventri penitus insereret; in quo nec primam similem visa est, nec habere sequentem. » Rursum caro a Christo assumpta, fuit caro B. Virginis; quare dum carnem suam assumpsit Christus, assumpsit carnem B. Virginis, eique quasi osculum unionis hypostaticæ impressit, itaque eam velut deificavit.

Quartum.... (Vide n° sequenti.)

9° MOX UT CHRISTUM PEPERIT, EUM PROFUNDISSIMA REVERENTIA ADORAVIT, ET ILLICO OSCULUM DEDIT PEDIBUS EJUS QUASI DEO, MANIBUS QUASI DOMINO, ORI QUASI FILIO.

Osculetur me osculo oris sui (Ib.)—Quartum osculum fuit corporum in Christi nativitate, quando ista peperit Christum, eumque ceu mater filium summa reverentia et amore est osculata atque et crebris hisce dilecti sui osculis ab eo miros sibi deitatis ardores afflari sensit. Unde hebraice est: *Osculetur me ad osculos oris sui*. Hæc facit illud sybilla de Christo ex B. Virgine nascituro vaticinium apud Virgilium *Eglog. 4. :*

Incipe, parve puer, risu cognoscere matrem,

Hinc viri pii et graves prudenter existimant B. Virginem, mox ut peperit Christum, eum profundissima reverentia adorasse et salutasse, dicendo: « Bene venisti Deus meus, Dominus meus, et filius meus. » Ac illico osculum dedisse pedibus ejus quasi Deo, manibus quasi domino, ori quasi filio; deinde vero nudum pannis involvisse, ac uberibus admovisse, eique lac virgineum dedisse; Christum vicissim ore, oculis et vultu læto matri arrisisse et applausisse.

10° EUM PANNIS INVOLVIT IPSA, PARTU NON DEBILITATA.

Et pannis eum involvit. (Luc. 11, 7.)—Vilibus et pauperibus, sed honestis et mundis.

Nota tò *involvit*, scilicet ipsa Virgo deipara, utpote alacris et vegeta, per partum non debilitata, nec in lecto decumbens, sed potius roborate et pedibus

consistens, parvuloque suo omnia non matris duntaxat, sed et obstetricis ac ancillæ obsequium studiosissime impendens.

Audi S. Hieronymum, lib. **I** *contra Helvidium*, cap. iv: « Nulla ibi obstetrix, nulla muliercularum sedulitas intercessit, ipsa pannis involvit infantem, ipsa et mater et obstetrix fuit. » Similiter Cyprianus, aut quisquis est auctor, lib. *de Cardin. operib. Christi*, serm. 1: « Panniculi pro purpura, pro bysso in ornatu regio lacinia congeruntur, genitrix est et obstetrix, et devotam dilectæ soboli exhibet clientelam, et nullus dolor, nulla naturæ contumelia ex puerperio. »

11° CONSERVABAT OMNIA QUÆ DE FILIO AUDIEBAT,
CONFERENS IN CORDE SUO.

XVI
67
2

Maria autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo. (Luc II, 19.) — Scilicet conferens et comparans, non oracula prophetarum de Christo, ut vult Beda, sed dicta et visa pastorum de angelis concinentibus: *Gloria in excelsis Deo*, etc., cum iis quæ ipsa in se experta erat, puta cum annuntiatione Gabriëlis, oraculo Elisabethæ et Zachariæ, cæterisque quæ ipsa de Christo nato viderat et in se senserat; idque

Primo, ut videns utrinque miram concordiam, omnia scilicet inter se optime consentire, magis firmaretur in fide, scilicet unigenitum filium Dei ex se esse natum. Ita S. Ambrosius.

Secundo, ut jucunda contemplatione harum rerum, inter se adeo consentientium, animum pasceret, et

certa spe reliqua exspectaret, Deum scilicet hoc opus ad finem perducturum, et per Christum homines redempturum.

Tertio, ut ea deinde suo tempore apostolis ac præsertim Lucae hæc scripturo panderet, et ex ordine narraret. Vide hic in Virgine rarum exemplum virgenæ taciturnitatis ac modestiæ, item cœlestis prudentiæ; ac firmissimæ fidei et spei, admirantis præsentia et futura præstolantis. Conferebat enim ea quæ cernebat summæ humilitatis, cum iis quæ noverat summæ majestatis, stabulum cum cœlo, pannos cum illis prophetæ verbis, Ps. ciii: *Amictus lumine sicut vestimento*; præsepe cum throno Dei, animalia cum seraphinis.

12° IPSA FILIO QUASI PATER ET MATER NOMEN IMPOSUIT

Et vocabitur nomen ejus Emmanuel (Is. vii.) — Id est erit, vide Cant. xxix. Hebraice est **קדשה** *Vekarath*, femini generis et secundæ personæ, id est *et vocabis*, ut vertunt Septuaginta, Pagninus et alii, scilicet tu, o Virgo! Alias enim in veteri testamento patres indebant nomina filiis, non matres. Sed quia hic Virgo concipit et parit sine patre, huic ipsa quasi pater æque ac mater, nomen Emmanuel filio suo imposuit. Hoc est quod Gabriel eidem annuntians hunc partum prædixit, Lucae 1, 31: *Ecce concipies in utero et paries filium, et vocabis nomen ejus Jesum*. Jesus enim idem est quod Emmanuel, uti mox patebit.

XI
197
4

13° QUID CUM MAGIS SIT LOCUTA.

XV
80
2

Et intrantes domum invenerunt puerum cum Maria matre ejus, et procidentes adoraverunt eum, etc. (Mat. II, 11.) — Non est dubium magos cum B. Virgine per se arabice (quia B. Virgo dono linguarum pollebat) vel per interpretem hebraice fuisse colloctos, ab eaque didicisse modum conceptionis, partus et nativitatis Christi, ideoque Christum ut Deum Deique filium adorasse, ac ei terna munera obtulisse, sed majora ab eo spiritualia munera in mente recepisse, puta illuminationes, consolationes et ardores cœlestes, ut pro Christo usque ad fatigationem laborare, cruciari, et necari optarent. Pro auro ergo quod obtulerunt, receperunt augmentum sapientiæ et amoris ardentis; pro thure, donum orationis et devotionis; pro myrrha, studium puræ et incorruptæ vitæ.

XII

MARIE DIVINA MATERNITAS.

1° B. VIRGO EST VERE MATER DEI.

Jacob autem genuit Joseph, virum Mariæ de qua natus est Jesus, (Mat. I. 16.) — Hæc phrasis, *de qua natus est Jesus*, significat B. Virginem veram esse matrem Jesu, id est hujus hominis qui, hypostatice unitus Deo, simul est Deus et homo: quare ipsam vere esse matrem Dei; licet enim ipsa non genuerit deitatem, genuit tamen Deum, quia genuit hunc hominem: atqui hic homo est Deus; ergo B. Virgo genuit Deum.

XV
59
2

Ratio a priori est identitas personæ; quia enim una est persona, eaque divina in Christo, hinc illi competunt attributa utriusque naturæ, fitque communicatio idiomatum, ut hic homo dicatur Deus, ac vicissim Deus dicatur homo, filius virginis, passus, crucifixus, etc.; persona enim est suppositum in se suscipiens omnes naturæ utriusque actiones et passionis; quare persona filii Dei, quæ est Deus, vere dicitur nata ex Maria Virgine, sed secundum naturam humanam, non divinam.

Indicatur ergo hic immensa dignitas B. Virginis; talis enim est maternitas Dei, per quam Filius Dei ab ipsa suum esse ut substantiam humanam, scilicet carnem, ossa, sanguinem, etc., accepit, ita ut eam coleret, amaret, revereretur quasi matrem eique ut matri in omnibus obediret, jugiter compellens eam: *mater mea*. Unde S. Bernardus, hom. 1, super *Mis-*